

Ο ΥΠΕΡΟΧΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ (Έξεφωνήθη εις τὸν Ι.Ν. Ἀγίου Γεωργίου Σκάλας Ὡρωποῦ)

Ὅταν κανεῖς μελετᾷ τὴν Ἁγία Γραφή, κάνει περίπατο σ' ἓναν πολὺ ὁμορφο κόσμο. Ἐπίσης ἄλλος κόσμος εἶναι οἱ βίοι τῶν ἁγίων. Νὰ καθήση κανεῖς νὰ μελετήση διαφόρους βίους ἁγίων κι ἐκεῖ ἀπολαμβάνει κάποια ὁμορφιά. Ἡ οἱ ἁγιογραφίες, νὰ καθήση κανεῖς καὶ νὰ ἐξετάση τὶς διάφορες σχολές ἁγιογραφίας ποὺ ὑπάρχουνε σ' ὅλες τὶς ἐκκλησίες καὶ στοὺς διάφορους ναοὺς. Νὰ πάη φέρ' εἰπεῖν στὸ Πρωτᾶτο τοῦ Ἀγίου Ὅρους νὰ μελετήση τὶς τοιχογραφίες τοῦ Πανσελήνου. Ἡ νὰ ἀσχοληθῆ μετὰ τὴ βυζαντινὴ μουσικὴ καὶ μετὰ τὶς συνθέσεις, τοὺς ὕμνους τῶν βυζαντινῶν μελωδῶν.

Ἐνας λοιπὸν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ὑπέροχους κόσμους εἶναι κι ὁ κόσμος τῆς προσευχῆς. Καὶ θὰ μπορέση κανεῖς νὰ ὁμιλῆ ὄρες ἀτέλειωτες. Ἡ προσευχὴ εἶναι προνόμιο ποὺ τὸ ἔχουμε μόνο οἱ ἄνθρωποι. Τὰ ζῶα δὲν ἔχουνε τὸ προνόμιο αὐτὸ νὰ ὁμιλοῦν μετὰ τὸν Θεό, νὰ συνομιλοῦν, νὰ προσεύχωνται. Τὸ θέμα εἶναι νὰ τὸ ἐκμεταλλευώμαστε αὐτὸ τὸ προνόμιο ποὺ μᾶς ἔχει δώσει ὁ Θεός.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἔχει γράψει μίαν ἐπιστολὴν ποὺ λέγεται Ἀ΄ Θεσσαλονικεῖς καὶ ἐκεῖ μετὰ δυὸ λέξεις δίνει ἓνα σύνθημα: «ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε» Ἀ΄ Θεσ. ε' 17. Λέει ὅτι ἡ προσευχὴ δὲν εἶναι κάτι ποὺ διακόπτεται, ἀλλὰ κάτι ποὺ πρέπει νὰ εἶναι συνεχές. «ἀδιαλείπτως» θὰ πῆ χωρὶς νὰ σταματοῦμε. Ἐπίσης ὁ ψαλμὸς ποὺ ἔχει ἀριθμὸ 33 λέει: «Εὐλογῆσω τὸν Κύριον ἐν παντὶ καιρῷ, διὰ παντὸς ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν τῷ στόματί μου». Ἐν παντὶ καιρῷ καὶ διὰ παντός. Ὅχι θὰ πῆς «θὰ κάνω μιὰ προσευχὴ τώρα καὶ θὰ κάνω καὶ μιὰ ἄλλη ἀργότερα». Ὑπάρχει ἓνα βιβλίον ποὺ λέγεται «Οἱ περιπέτειες ἐνὸς προσκυνητοῦ», ποὺ εἶχε γραφῆ πρωτότυπα στὰ ρωσικὰ κι ἔχει μεταφρασθῆ καὶ στὰ ἑλληνικὰ κι ἐκεῖ ἀσχολεῖται ὁ συγγραφεὺς μετὰ τὸ πῶς

μπορεῖ νὰ προσεύχεται συνέχεια χωρὶς νὰ σταματᾷ, ὥστε νὰ ἐφαρμόζη τὸ «ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε».

Ἐπὶ τὰς τεσσάρων βασικῶν προσευχῶν. Ἡ μία εἶναι στὸν Πατέρα, ἡ ἄλλη εἶναι στὸν Υἱό, ἡ τρίτη εἶναι στὸ Ἅγιο Πνεῦμα καὶ ἡ τέταρτη στὴν Παναγία. Ἡ πρώτη εἶναι τὸ Πάτερ ἡμῶν, προσευχὴ πού τὴν συνέθεσε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος καὶ γι' αὐτὸ λέγεται ἡ Κυριακὴ προσευχή. Τὸ Πάτερ ἡμῶν εἶναι γνωστὸ σὲ ὅλους. Εἶναι ὅπως εἶναι τὸ ψωμὶ ἀπαραίτητο γιὰ νὰ ζήσει κανεὶς, ἔτσι κι ἡ προσευχὴ εἶναι πρῶτα τὸ Πάτερ ἡμῶν. Ἐκεῖ στὸ Πάτερ ἡμῶν λέει ὅτι πρέπει κανεὶς νὰ συγχωρῇ τοὺς ἄλλους. Δηλαδή ὑπάρχει πρόβλημα σ' ἓνα πού θέλει νὰ καλλιεργήσει τὴν προσευχὴ καὶ κάποιον δὲν τὸν συγχωρεῖ. Λέει «ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν». Ἡ προσευχὴ στὸν Υἱὸ εἶναι τὸ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με, γιὰ τὴν ὁποία ἔχουν γραφῆ ἄπειρες σελίδες. Ἔχει πάρα πολὺ βάθος. Ἡ προσευχὴ στὸ Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι κυρίως τὸ Βασιλεῦ Οὐράνιε. Καὶ ἡ προσευχὴ στὴν Παναγία εἶναι τὸ Θεοτόκε Παρθένε, χαῖρε Κεχαριτωμένη Μαρία κλπ.

Ὡραῖες προσευχῆς ἔχει τὸ Ψαλτήριον πού μάλιστα εἶναι προσευχῆς τὶς ὁποῖες χρησιμοποιοῦσαν κι οἱ Ἀπόστολοι. Κι ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος καὶ ἡ Παναγία μὲ τὸ Ψαλτήριον προσεύχονταν. Κι ὁ Κύριος σὰν ἄνθρωπος ἐκεῖ πού λέει στὸν Μυστικὸ Δεῖπνο «ὕμνησαντες», εἶπαν διάφορους ψαλμοὺς ἀπὸ τὸ Ψαλτήριον. Καὶ τὸ Ψαλτήριον ἔχει πολλῶν εἰδῶν προσευχῆς, πολλῶν εἰδῶν ψαλμοῦς. Ἄλλοι εἶναι δοξολογικοί, ἄλλοι εἶναι ἱκετήριοι, παρακαλεῖς, ἄλλοι εἶναι ψαλμοὶ μετανόιας, ἄλλοι εἶναι ἐξομολογητικοί, αὐτὸ πού ἔχει κανεὶς μέσα του τὸ παρουσιάζει στὸν Θεό. Ἄλλοι εἶναι ἱεραποδημητικοί. Δηλαδή συνήθιζαν οἱ Ἑβραῖοι τρεῖς φορές τὸ χρόνο νὰ πηγαίνουν στὰ Ἱεροσόλυμα ἀπὸ μακριὰ καὶ λέγανε κάτι εἰδικοὺς ψαλμοὺς. Ἄλλοι εἶναι γιὰ τὸν γάμο, τὴν οἰκογένεια κ.ο.κ.

Πάρα πολὺ ὠραῖες προσευχῆς εἶναι οἱ λεγόμενοι κανόνες τῶν ἁγίων. Κάθε ἅγιος πού γιορτάζει ἔχει στὸν

ὄρθρο ἕναν κανόνα. Ὁ κανόνας εἶναι μιὰ ομάδα με τριάντα, σαράντα τροπάρια καὶ χωρίζονται σὲ ἑννέα ᾠδές. Κάθε ᾠδή συνήθως ἔχει τέσσερα τροπάρια, τὸ τέταρτο εἶναι τῆς Παναγίας. Καὶ ἐκεῖ λέει λίγα λόγια γιὰ τὸν ἅγιο, παρακαλεῖ καὶ τὸ συνταιριάζει ἄς ποῦμε τὴ ζωὴ τοῦ ἁγίου με τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου, με τὰ μαρτύρια τοῦ ἁγίου, με τὸ βίο του καὶ παρακαλεῖ ἀνάλογα.

Ὁ πιὸ ὠραῖος ἀπὸ ὄλους τοὺς κανόνες εἶναι ὁ κανόνας τοῦ Πάσχα, πού τὸν ἔχει γράψει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός. Ἄς ποῦμε εἶναι Χριστούγεννα κι ἕνας ἔχει πρόβλημα ἀσθενείας. Καὶ πάει στὸν ἱερέα καὶ τοῦ λέει: «Κάνε μου μιὰ προσευχή». Ἄμα διαβάση τὸν κανόνα τῶν Χριστουγέννων πού ἀρχίζει «Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε» καὶ στὸ τέλος τὸν σταυρώση καὶ πῆ «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεῖς κλπ. θεράπευσον τὸν δοῦλόν σου τάδε», ἔχει πολλὴ δύναμι αὐτὴ ἢ προσευχή. Ἦ εἶναι 6 Ὀκτωβρίου καὶ γιορτάζει ὁ ἅγιος ἀπόστολος Θωμᾶς. Νὰ διαβάση τὸν κανόνα τάδε καὶ νὰ παρακαλέση τὸν ἅγιο Θωμᾶ νὰ τὸν βοηθήση, νὰ τὸν θεραπεύση.

Ὠραῖες εἶναι καὶ οἱ διάφορες προσευχὲς πού κατὰ καιροὺς χρησιμοποιοῦσαν οἱ μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ οἱ ὁποῖες εἶναι μαζεμένες σὲ βιβλία τῆς Ἐκκλησίας. Μιὰ χαριτωμένη προσευχὴ ἦταν μιὰ πού τὴν ἔλεγε ἕνας ἀσκητής, ὁ Μέγας Ἰωαννίκιος, σ' ἕνα βουνὸ στὴν περιοχὴ τῆς Βιθυνίας, καὶ τὴν ἔχει πάρει ἢ Ἐκκλησία μας καὶ τὴν ἔχει βάλει στὸ Ἀπόδειπνο. «Ἡ ἐλπίς μου ὁ Πατήρ, καταφυγὴ μου ὁ Υἱός, σκέπη μου τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, Τριάς Ἁγία δόξα σοι». Ἐπίσης μιὰ πάρα πολὺ ὁμορφὴ προσευχὴ εἶναι αὐτὴ πού ἔλεγε ὁ ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος καὶ τὴν ἔχει πάρει ἢ Ἐκκλησία μας καὶ τὴν ἔχει βάλει στὴν περίοδο τῆς Μεγάλης Σαρακοστής, «Κύριε καὶ Δέσποτα τῆς ζωῆς μου, πνεῦμα ἀργίας, περιεργίας...», εἶναι πάρα πολὺ ὠραία προσευχὴ. Δηλαδή ὑπάρχει πλοῦτος. Καὶ τὰ τροπάρια τῶν ἁγίων, τὰ ἀπολυτικά. Λέει ἕνας Χριστιανός «ἔμαθα δέκα ἀπολυτικά». Μετὰ λέει «ἔμαθα

έντεκα ἀπολυτίκια», σὰν νὰ γυρνᾷ ἀπ' ὅλα τὰ σπίτια τῶν ἁγίων.

Ἡ προσευχὴ δυναμώνει, ὅταν ἔχῃς ἓνα πολὺ μεγάλο πρόβλημα καὶ θέλῃς νὰ εἶναι ἀποτελεσματικὴ ἢ προσευχή, δυναμώνει ὅταν συνοδεύεται μὲ νηστεία. «τοῦτο τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ». Μοῦ ἔλεγε ἓνας ἱερέας πὺ εἶχαμε συναντηθῆ σ' ἓνα συνέδριο κι ἦταν ἀπὸ τὴ Ρόδο, ὅτι ἐκεῖ στὴ Ρόδο ἦτανε μιὰ Χριστιανικὴ οἰκογένεια, εἶχανε καὶ τέσσερα παιδιὰ καὶ τὸ μεγαλύτερο τὸ ἀγόρι, ἐνῶ μέχρι μιὰ ὠρισμένη ἡλικία πήγαινε καλά, ξαφνικὰ ἄρχισε νὰ παίρνῃ διαφορετικὸ δρόμο. Κι ὅταν ἦτανε νὰ ζυπνήσῃ Κυριακὴ πρῶτὶ νὰ πάῃ στὴν Ἐκκλησία, σταμάτησε. Κι εἶχανε στενοχωρηθῆ οἱ γονεῖς του, τί νὰ κάνουνε, πηγαίνουνε σ' ἓναν πνευματικὸ καὶ τοὺς λέει: «Μὴν τοῦ μιλάτε καὶ μὴν τοῦ λέτε συμβουλές καὶ παρατηρήσεις, γιατί δὲν βγαίνει τίποτε ἔτσι, θ' ἀντιδρᾷ. Μὴ τοῦ λέτε τίποτε, ἀλλὰ ἐπὶ δεκαπέντε μέρες θὰ λέτε μόνο Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με, θὰ λέτε ἐλέησον τὸν δοῦλόν σου τάδε, τὸ ὄνομά του. Κι ἐπὶ δεκαπέντε μέρες δὲν θὰ φᾶτε τίποτε, θὰ εἶναι ὅλα ἄλαδα, πλὴν Σαββάτου καὶ Κυριακῆς». Μόλις πέρασαν δεκαπέντε μέρες, ἓνα Σάββατο βράδυ λέει τὸ παιδί: «Αὔριο, μαμά, νὰ μὲ ζυπνήσῃς, θάρθω κι ἐγὼ στὴν ἐκκλησία». Εἶδαμε λοιπὸν πόση δύναμι ἔχει ἡ προσευχὴ πὺ ἐνισχύεται μὲ τὴ νηστεία.

Ἐπίσης τὸ ἴδιο γίνεται, ὅταν ἐνισχύεται μὲ τὴν ἐλεημοσύνη. Ἄμα μαζευτοῦν πολλοὶ Χριστιανοὶ καὶ προσευχηθοῦν γιὰ ἓνα θέμα, τότε ἡ προσευχὴ ἔχει πάρα πολὺ μεγάλο ἀποτέλεσμα. Δηλαδή, ὅταν γίνεται συναγεραμὸς προσευχῶν. Πρὶν ἀπὸ εἴκοσι χρόνια ἦταν ἓνας δεσπότης ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα, εἶχε καὶ πολλὰ πνευματικὰ τέκνα, καὶ βρέθηκε μὲ μιὰ ἀρρώστια στὸ νοσοκομεῖο καὶ θὰ ἔκανε καὶ μιὰ δύσκολη ἐγχείρησι. Κι ὅλα τὰ πνευματικὰ του τέκνα ἔκαναν προσευχές καὶ τότε ζοῦσε ὁ πατὴρ Πορφύριος κι ἔβλεπε τὶς προσευχές πὺ ἀνέβαιναν στὸν οὐρανὸ κι ἔλεγε «σὰν νὰ κάνουνε πολιορκία στὸν θρόνο τοῦ

Θεοῦ». Πολὺ συγκινητικὴ περίπτωσι. Καὶ φυσικὰ πῆγαν ὅλα καλὰ μὲ τὴν ὑγεία του.

Περίπτωσι προσευχῆς ποὺ συγκεντρώνεται μαζί θὰ λέγαμε ὅλη ἡ Ἐκκλησία ἀναφέρεται στὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων. Ὁ βασιλιάς Ἡρώδης Ἀγρίππας ὁ Α΄ ἤθελε σιγὰ σιγὰ νὰ ἐξοντώσῃ ὅλους τοὺς Ἀποστόλους. Καὶ πρῶτον ποὺ ἐθανάτωσε ἦταν ὁ Ἰάκωβος, ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Καὶ μετὰ, λέει, ἀπεφάσισε νὰ ἐξοντώσῃ καὶ τὸν Πέτρο. Τὸν πῆρε, τὸν ἔκλεισε στὴ φυλακὴ, θὰ τὸν περνοῦσε ἀπὸ δίκη καὶ μετὰ θὰ τὸν θανάτωνε. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἔπεφταν οἱ ἡμέρες τοῦ πάσχα, περίμενε νὰ τελειώσῃ ἡ γιορτὴ καὶ μετὰ. Κι ὅταν ἦρθε ἡ ἡμέρα ποὺ τελείωναν κι ἔπρεπε τὴν ἄλλη μέρα νὰ δικαστῆ καὶ νὰ θανατωθῆ, ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ εἶχανε μαζευτῆ σ' ἓνα σπίτι στὰ Ἱεροσόλυμα, στὸ σπίτι ποὺ εἶχε γίνει κι ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος, ποὺ ἦταν τῆς μητέρας τοῦ Μάρκου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, «προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενὴς γινομένη τῆς Ἐκκλησίας». Προσευχὴ ἐκτενὴς. Δὲν κοιμῶνταν, ὅλο τὸ βράδυ προσεύχονταν. Κι ἐνῶ προσεύχονταν καὶ ἡ προσευχὴ εἶχε τέτοια μεγάλη δύναμι, ποὺ ἄνοιξαν, παρουσιάστηκε ὁ ἄγγελος, ἔλυσε τὶς ἀλυσίδες, ἄνοιξε τὶς πόρτες καὶ βγῆκε ὁ ἀπόστολος Πέτρος ἀπὸ τὴ φυλακὴ.

Κάποτε βρισκόμουνα στὰ μέρη τῆς Θεσσαλίας κι ἐκεῖ ἦτανε ἓνας πάρα πολὺ ἅγιος ἱερέας, στὴ δεκαετία τοῦ ἐξήντα, ἐβδομήντα, πολὺ σπουδαῖος κι ἔχουν γράψει καὶ βιβλία γι' αὐτόν, σ' ἓνα χωριὸ τοῦ νομοῦ Τρικκάλων ποὺ τότε λεγόταν Πλάτανος. Ὁ ἱερέας λεγόταν πατὴρ Δημήτριος Γκαγκαστάθης. Αὐτὸς μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔλεγε τὸ ἐξῆς ὅτι «μία προσευχὴ τῆς νύχτας ἰσοδυναμεῖ μὲ ἑπτὰ προσευχὰς τῆς ἡμέρας». Ἐννοοῦσε ὅτι ἡ προσευχὴ ἡ νυχτερινὴ ἔχει τὴ μεγάλη δύναμι. Αὐτὸ τὸ βλέπουμε καὶ στὴ ζωὴ τῶν ἁγίων, τῶν ἀποστόλων, τῶν προφητῶν.

Ὅταν ζοῦσε ὁ προφήτης Δανιήλ, βρισκότανε στὴ Βαβυλῶνα κι ὁ βασιλιάς ὁ Ναβουχοδονόσωρ εἶδε ἓνα ὄνειρο. Καὶ τοῦ ἔκανε πολὺ τρομερὴ ἐντύπωσι αὐτὸ τὸ ὄνειρο, πετάχτηκε ἀπὸ τὸν ὕπνο καὶ κάλεσε ὅλους τοὺς

ἐξηγητές, μάντεις, ἀστρολόγους κλπ. νὰ τοῦ ἐξηγήσουν τὸ ὄνειρο. Δὲν μποροῦσε κανεὶς νὰ τὸ ἐξηγήσῃ κι ἀπεφάσισε νὰ τοὺς σκοτώσῃ ὅλους. Καὶ στὸ τέλος παρενέβη ὁ προφήτης Δανιὴλ καὶ τοῦ ζήτησε διορία νὰ προσευχηθῇ αὐτὸς καὶ οἱ Τρεῖς Παῖδες γιὰ τὴν ἐμφάνισι τοῦ ὄνειρου καὶ τὴν ἐξήγησι. Καὶ τελικὰ, λέει, τοῦ ἐξήγησε τὸ ὄνειρο, τὸ παρουσίασε, πρῶτα ἓνα ἄγαλμα μὲ χρυσὸ κεφάλι, μὲ ἀσημένια στέρνα, μετὰ χαλκὸ, σίδηρο κλπ., νὰ μὴν τὸ ποῦμε τώρα τὸ ὄραμα. Ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ θέλουμε νὰ ποῦμε εἶναι τὸ ἐξῆς. Ὅτι ἡ ἐξήγησι, ἡ λύσι τοῦ θέματος ἔγινε νύχτα. «Τότε τῷ Δανιὴλ ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς τὸ μυστήριον ἀπεκαλύφθη». Δηλαδὴ μὲς στὴ νυχτερινὴ προσευχὴ δόθηκε λύσι σ' αὐτὸ τὸ θέμα. Λοιπὸν ἔλεγε ὁ πατὴρ Δημήτριος ὅτι μιὰ προσευχὴ τῆς νύχτας ἰσοδυναμεῖ μὲ ἑπτὰ προσευχὰς τῆς ἡμέρας. Ἐν τῷ μεταξύ ὁ καθένας τὸ καταλαβαίνει ὅτι ὅταν εἶναι ἀπόλυτη ἡσυχία, ὅλα κοιμοῦνται, μπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ καὶ μιὰ ἀτμόσφαιρα κατανυκτικὴ καὶ ἡ προσευχὴ ὅπως δὴποτε ἔχει ἄλλῃ δύναμι κι ἄλλο χρῶμα.

Θυμᾶμαι μιὰ φορὰ ἦταν ἓνας γέροντας καὶ τοῦ εἶπε κάποιος: «Δὲν ἔχω καθόλου ὄρεξι γιὰ προσευχὴ. Μερικὲς φορές», λέει, «μὲ πιάνει μιὰ κατάστασι ποὺ οὔτε μία λέξι προσευχῆς δὲν λέω. Κι ὅταν τυχαίην νὰ ἔχω καὶ κάποια προβλήματα, στενοχώριες». Καὶ τοῦ εἶπε ὁ γέροντας τὸ ἐξῆς: «Ἄμα βρεθῆς σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο καὶ δὲν μπορῆς νὰ προσευχηθῆς, νὰ κάνῃς τὸ ἐξῆς. Νὰ φέρνῃς εἰκόνες, ἀναμνήσεις. Κάποτε, ἄς ποῦμε, ἔγινε μιὰ ὠραία λειτουργία σ' ἓνα μοναστήρι ἢ βρέθηκες μπροστὰ σὲ μιὰ θαυματουργὴ εἰκόνα ἢ πηγὴς στοὺς Ἁγίους Τόπους καὶ εἶδες τὸ σπήλαιο τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Σιναΐτου, εἶδες ἓνα ἡλιοβασίλεμα στὴν Τιβεριάδα ἢ σὲ μιὰ ἀγρυπνία ἄκουσες μιὰ ὠραία ψαλμωδία ποὺ συγκινήθηκες. Ἔ, νὰ τὰ θυμᾶσαι ὅλα αὐτὰ καὶ νὰ τὰ φέρνῃς στὸ νοῦ σου, εἶναι σὰν ν' ἀναπληρώνης τὴν προσευχὴ».

Ἄν παρουσιάσουμε τὴν προσευχὴ μ' ἓνα δέντρο καὶ θέλουμε νὰ δοῦμε τοὺς καρποὺς ποὺ ἔχει αὐτὸ τὸ δέντρο,

θα δοῦμε κατ' ἀρχὴν ὅτι γενικῶς, ὅπως λέει κι ἓνας Πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ἅγιος Μᾶρκος ὁ ἀσκητής, ὅτι ἡ προσευχή εἶναι ἡ μητέρα τῶν ἀρετῶν. Ἄμα συναντήση κανεὶς ἓναν ἄνθρωπο πού εἶναι πολὺ ἐνάρετος, νὰ ξέρη ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς κάνει καὶ πολλή προσευχή.

Ἡ προσευχή δίνει παρηγορία σὲ δύσκολες ὥρες. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἅγιος Ἰάκωβος στὴν ἐπιστολή του λέει: «κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσευχέσθω». Δηλαδή, ὅταν κάποιος πέση σὲ θλίψεις καὶ στεναχώριες καὶ κακὲς καὶ δύσκολες ὥρες, τότε τὸ φάρμακο εἶναι ἡ προσευχή. Πού σημαίνει ὅτι θὰ βρῆ παρηγορία.

Ἐνα ἄλλο εἶναι ὅτι μὲ τὴν προσευχή φωτίζεται τὸ μυαλὸ τοῦ ἀνθρώπου. Δηλαδή ἐπέρχεται ἓνας φωτισμὸς τοῦ νοῦ. Λέει ὁ ἅγιος Ἡσύχιος, εἶναι ἓνας Πατέρας πού ἀσχολήθηκε μὲ τὴν προσευχή, λέει ὅτι ἡ προσευχή μοιάζει σὰν τὸν ἥλιο καὶ ὅταν τὸ μυαλό μας, ὁ νοῦς μας εἶναι σὰν τὸν οὐρανὸ κι ὅταν κυκλοφορῆ ὁ ἥλιος στὸν οὐρανό, μπῆ ἡ προσευχή στὸ μυαλό μας, τότε, λέει, σκορπίζονται ἀκτῖνες ἡλιακές. Κι ἔρχονται πάρα πολὺ ὠραῖες σκέψεις στὸ μυαλό καὶ τις ὀνομάζει μὲ μία φράσι «ἡλιοειδεῖς ἔννοιες». Φωτίζεσαι γιὰ κάποια θέματα καὶ λύνονται διάφορα προβλήματα.

Κάποτε διάβαζα ἓναν Πατέρα πού λέγεται Ἰσαὰκ ὁ Σύρος κι ἐκεῖ μοῦ λύθηκε μιὰ ἀπορία. Ὅταν κανεὶς τυχαῖν νὰ βρεθῆ σὲ μιὰ μεγάλη ἀκολουθία, σὲ μιὰ Λειτουργία πού κρατάει ὥρες καὶ ἀσχολεῖται αὐτὸς μὲ τὴν προσευχή καὶ ξαφνικὰ τὸ μυαλό του ἀσχολεῖται μὲ κάποιο θέμα. Κι εἶχα τὴν ἐντύπωσι ὅτι εἶναι κακό. Καὶ λέει ὅτι πολλὲς φορὲς κάποιες σκέψεις πού γεννιῶνται σὲ ὥρα προσευχῆς εἶναι ἀπ' τὸν Θεὸ καὶ σοῦ λύνουνε κάποιο πρόβλημα πού ἔχεις. Εἶναι, ἄς ποῦμε, ἔχεις ἓνα κατάστημα καὶ λές «τὸν ἄλφα ὑπάλληλο νὰ πάρω ἢ τὸν βῆτα;» ἢ «νὰ συνεργαστῶ μὲ τὸν ἄλφα ἢ μὲ τὸν βῆτα;». Καὶ μπορεῖ σὲ μιὰ ἀκολουθία, σὲ μιὰ Λειτουργία, σὲ μιὰ προσευχή νὰ σοῦ' ρθῆ μιὰ ἔννοια στὸ μυαλό «τὸν τάδε ὑπάλληλο νὰ πάρης, τὸν ἄλλον μὴν τὸν πάρης, εἶναι ἐπικίνδυνος». Εἶναι δηλαδή σκέψεις πού

προέρχονται ἀπὸ τὴν προσευχή, οἱ ὁποῖες λύνουν κάποια καθήμερινὰ προβλήματα.

Ἐνα ἄλλο πὸν λένε οἱ Πατέρες γιὰ τὴν προσευχή εἶναι ὅτι ἡ προσευχή εἶναι καθρέφτης. Νὰ τὸ πῶ πῶς τὸ λένε στὴν πατερικὴ γλῶσσα : «προσευχὴ μέτρων ἐμφάνεια». «μέτρων» ἐννοεῖ σὲ ποιό πνευματικὸ μέτρο βρίσκεσαι, ἂν εἶσαι χαμηλά, ψηλά ἢ πολὺ ψηλά. «ἐμφάνεια», φανερώνει σὲ ποιό πνευματικὸ μέτρο βρίσκεσαι. Δηλαδή, ἂν κάποιος προσεύχεται, προσεύχεται καὶ δὲν ἀνοίγει τίποτε μπροστὰ του, ὅλα εἶναι κλειστὰ, σημαίνει ὅτι κάτι δὲν πάει καλά. Ἦρθε μία φορὰ μία νὰ μοῦ πῆ διάφορα θέματα καὶ μοῦ λέει «εἶμαι κομμένη ἀπὸ τὸν Θεό». Καὶ λέει «πάω νὰ προσευχηθῶ, τίποτα, ὅλα κλειστὰ μπροστὰ μου». Ἐνῶ ἄλλος, μόλις ἀρχίζει νὰ προσεύχεται, ἀνοίγουνε τὰ οὐράνια, σημαίνει ὅτι βρίσκεται σ' ἓνα ὑψηλὸ πνευματικὸ ἐπίπεδο. Μὲ τὴν προσευχὴ δηλαδή καθρεφτίζεται ὁ ἑαυτός μας. Κι ἅμα κανεὶς δὲν θέλη καθόλου νὰ προσευχηθῆ, καθόλου προσευχή, σημαίνει ὅτι εἶναι σ' ἓνα πολὺ χαμηλὸ πνευματικὸ ἐπίπεδο.

Ἐχουμε περιπτώσεις, μᾶς διηγοῦνται διάφοροι Χριστιανοὶ ὅτι μὲ τὴν προσευχὴ λύθηκαν ἄλυστα προβλήματα. Πρὶν ἀπὸ λίγο καιρὸ ἤμασταν μερικοὶ σ' ἓνα μοναστήρι στὰ Πολιτικά τῆς Εὐβοίας κι ἐκεῖ εἶναι μιὰ μοναχὴ Χριστονύμφη, ἡ ὁποία ἀπὸ τὴν Κύπρο βρέθηκε σ' ἓνα ἐρημικὸ ἐκεῖ μοναστήρι στὰ Πολιτικά, τῆς Παναγίας τῆς Περιβλέπτου, κι ἐκεῖ πὸν ἦταν διαλελυμένο, θὰ λέγαμε νεκρωμένο, τὸ ζωντάνεψε. Καὶ μᾶς ἔλεγε διάφορα θαυμαστὰ πράγματα. Καὶ ἓνα πολὺ ἐντυπωσιακὸ εἶναι τὸ ἐξῆς. Ὅτι, ὅταν πρὶν ἀπὸ δέκα εἴκοσι χρόνια εἶχε πάει ἐκεῖ καὶ βρῆκε τὸ μοναστήρι ἐγκαταλελειμμένο καὶ τῆς εἶπε ὁ δεσπότης «πήγαινε σὲ διάφορα μοναστήρια κι ὅπου σ' ἀρέσει νὰ κανονίσω νὰ σοῦ τὸ δώσω». Κι ἦτανε τέτοια ἡ κατάστασι, πὸν δὲν μπορούσε πιά νὰ παραμείνη ἐκεῖ μέσα, δύο γυναῖκες μέσα σ' ἓνα ἐρειπωμένο μοναστήρι, καὶ πῆγε νὰ χαιρετήσῃ τὴν Ἐκκλησία, τὴν Παναγία ἐκεῖ πὸν εἶναι ἡ Ἐκκλησία ἀφιερωμένη, καὶ νὰ φύγη. Καὶ μόλις

προσκύνησε τὴν εἰκόνα κι ἦταν νὰ φύγη, κοκκαλώνει ἐκεῖ μπροστὰ καὶ δὲν μποροῦσε νὰ κουνηθῆ καθόλου. Δηλαδή ἡ Παναγία τὴν ἤθελε νὰ μείνη ἐκεῖ καὶ τελικὰ ἔμεινε.

Αὐτὴ λοιπὸν τὸν πρῶτο χρόνο ποὺ ἔμεινε ἐκεῖ, ἔπεσε χιόνι πολὺ καὶ δὲν εἶχε θέρμανσι. Καὶ δὲν ἤξερε τί νὰ κάνη. Καὶ συγκέντρωσε τὶς μοναχὲς κι ἔπεσε στὴν προσευχή, προσευχόταν, προσευχόταν καὶ ἔλεγε «Παναγία μου, ἐν τάξει, νὰ μείνω ἐδῶ, ἀλλὰ δὲν ἔχω καθόλου θέρμανσι, θὰ πεθάνω ἀπὸ τὸ κρύο». Προσευχότανε τόσο πολὺ καὶ τόσο ἔντονα, ποὺ δὲν ἤξερε πόσες ὥρες περάσανε. Καὶ μετὰ παρουσιάζονται κάτι Χριστιανὲς τῆς περιοχῆς καὶ τῆς λένε: «Γερόντισσα, δὲν καταλαβαίνεις τί γίνεται; Ἐδῶ χάλασε ὁ κόσμος. Ἕνας μεγάλος ἀνεμοστρόβιλος ξερρίζωσε μία πελώρια, μία τεράστια λεύκα καὶ τὴν ἔρριξε κάτω. Καὶ μάλιστα τὴν πέταξε μακριά». Καὶ τῆς εἶπανε ὅτι αὐτὴ ἡ λεύκα εἶναι τοῦ μοναστηριοῦ. «Μπορεῖς νὰ τὴν πάρης νὰ τὴ χρησιμοποιήσης γιὰ θέρμανσι». Καὶ μετὰ, λέει, ἐννέα χρόνια εἶχε θέρμανσι, ἦταν τόσο πολλὰ τὰ ξύλα. Δηλαδή τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς, μὲ τὴν προσευχὴ λύνονται προβλήματα, τὰ ὁποῖα λές «πῶς θὰ λυθῆ αὐτὸ τὸ πρόβλημα;».

Λέμε πολλὰς φορὲς καὶ σὲ μικρὰ παιδιὰ, «ὅταν συναντήσης κανένα κίνδυνο, νὰ λὲς τὴν εὐχή, τὸ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με». Τὸ ὁποῖον «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ» εἶναι ὁμολογία καὶ τὸ «ἐλέησόν με» εἶναι ἐπίκλησι. Θυμᾶμαι μιὰ φορὰ ἦταν ἕνας ἱερεὺς κι ἐξομολογοῦσε σ' ἕνα γυμνάσιο στὴ Δροσιά. Καὶ μοῦ λέει: «Δὲν μπορῶ νὰ πάω ἐγὼ φέτος, νὰ πᾶς ἐσύ». Πῆγα λοιπὸν ἐγὼ κι ἦταν στὴν τρίτη γυμνασίου. Κι εἶπα σ' ἕνα παιδάκι: «Ἄν συναντήσης κανένα κίνδυνο στὴ ζωὴ σου, νὰ λὲς Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με». Λοιπὸν, ἔτυχε νὰ πάω ἐγὼ καὶ τὴν ἄλλη χρονιά. Κι ἔτυχε νὰ εἶναι ἡ ἴδια τάξι καὶ τὸ ἴδιο παιδί, χωρὶς νὰ θυμᾶται ὅτι ἤμουν ἐγὼ καὶ τὴν περασμένη φορὰ. «Πῶς λὲς τὴν προσευχή;» «Ἄ» μοῦ λέει «ἦρθε ἕνας παππούλης πέρυσι καὶ μοῦ εἶπε, ἅμα συναντήσης δυσκολία καὶ κίνδυνο, νὰ λὲς Κύριε Ἰησοῦ

Χριστέ, ἐλέησόν με. Καὶ ἐγὼ ἓνα ἀπόγευμα βράδυ, χειμῶνα, πὺ βράδιαζε καὶ γρήγορα, πήγαινα γιὰ τὰ ἀγγλικά κι ἐρχόταν ἓνα φοβερὸ σκυλί, μαντρόσκυλο, ἄγριο, μεγάλο καὶ θὰ μ' ἔτρωγε. Κι ἄρχισα νὰ λέω Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με, κι αὐτό» λέει «ἔκανε μεταβολὴ κι ἔφυγε».

Ἄλλη μιὰ φορὰ ἦταν ἓνας γνωστὸς ἀπὸ τὶς Ἀφίδνες, ὁ ὁποῖος εἶχε πάει σὲ μιὰ βίλλα ἐκεῖ στὸ βουνὸ ἐκεῖ στὶς Ἀφίδνες καὶ τοῦ ὥρμησαν δυὸ ντόπερμαν. Αὐτὰ ξέρετε εἶναι τὰ μόνια σκυλιὰ πὺ φοβοῦνται οἱ διαρρηκτες. Αὐτὸς μόλις τὰ εἶδε, κατατρόμαξε κι ἄρχισε νὰ λέη νοερῶς τὴν προσευχή. Καὶ μόλις ἔλεγε, αὐτὰ σταματήσανε. Ἔβλεπε ὅτι σταματήσανε, σταμάτησε τὴν προσευχή. Μόλις σταμάτησε τὴν προσευχή, ὥρμήσανε αὐτά.

Ἄμα διαβάσετε τὸν βίον τοῦ πατρὸς Παϊσίου, θὰ δῆτε ὅτι εἶχε σὰν νουνό, σὰν πνευματικὸ ἐκεῖ πρόγονο, πατέρα, τὸν ἅγιο Ἀρσένιο τὸν Καπαδόκη. Αὐτὸς εἶχε τέτοια δύναμι ἢ προσευχή του, πὺ ὅταν στὸ χωριὸ ἔκαναν ἔφοδο οἱ Τσέτες, νὰ κακοποιήσουν ἐκεῖ τοὺς Χριστιανούς, ἢ ὅταν ὥρμοῦσαν ἄς ποῦμε νὰ μποῦν μέσα στὸ σπίτι του ἢ στὴν Ἐκκλησία, ἔκανε προσευχή κι εἶχε τέτοια δύναμι ἢ προσευχή του, πὺ τοὺς ἀκίνητοποιοῦσε. Δηλαδὴ κοκκαλώνανε στὴ θέσι τους. Τοὺς ἔπιανε τρομάρα καὶ μετὰ σηκώνονταν κι ἔφευγαν. Ἀκίνητοποίησι διὰ τῆς προσευχῆς.

Πολλὲς φορὲς πὺ ἔχει τύχει σὲ μιὰ περιοχὴ νὰ πέση ἓνα μεγάλο φυσικὸ κακὸ καὶ νὰ μὴν μπορῆ νὰ τὸ ἀντιμετωπίση ὁ ἄνθρωπος ἢ ἡ συντεταγμένη πολιτεία, τὸ κράτος, ἔτυχε ἓνας ἅγιος ἄνθρωπος μὲ τὴν προσευχή του νὰ λύση τὸ κακὸ καὶ νὰ βγάλῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τ' ἀδιέξοδο. Κλασσικὴ περίπτωσι εἶναι αὐτὸ πὺ συνέβη τὸν ἔνατο, δέκατο αἰῶνα π.Χ., ὅταν εἶχε πέσει ἀνομβρία τριάμισα χρόνια, τότε πὺ βασίλευε ὁ Ἀχαάβ κι ἡ Ἰεζάβελ κι εἶχε φτάσει σ' ἓνα σημεῖο ἀπροχώρητο, τὰ πάντα θὰ θανατώνονταν ἀπ' τὴν ἀνομβρία. Κι ὁ προφήτης Ἡλίας, λέει, ἔκανε μία προσευχή ἀπ' τὶς πιὸ δυνατὲς προσευχὲς πὺ ἀναφέρονται στὴν Ἀγία Γραφή, τόσο πολὺ λέει ἦταν ἢ

έντασι, πὸ ὄχι ἀπλῶς γονάτισε, ἀλλ' ἔβαλε τὸ κεφάλι του ἀνάμεσα στὰ δυὸ του γόνατα καὶ προσευχήθηκε μ' ὅλη τὴ δύναμι τῆς ψυχῆς του. Καὶ ἐλύθη ἡ ἀνομβρία. Κι ὅταν θέλανε οἱ ἀπόστολοι νὰ φέρουνε παράδειγμα γιὰ τὴ δύναμι πὸ ἔχει ἡ προσευχή, ἔκαναν παραπομπὴ στὴν περίπτωσι αὐτή: «Πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη». Κι ἀμέσως ἀνέφεραν τὸ παράδειγμα τοῦ προφήτη Ἡλία. «παράδειγμα ὁ προφήτης Ἡλίας. Ἦταν ἓνας ἄνθρωπος ὁμοιοπαθῆς σὰν κι ἐμᾶς καὶ μόλις προσευχήθηκε, λύθηκε ἡ ἀνομβρία».

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ φυσικὸ κακὸ ὑπάρχει καὶ τὸ ἠθικὸ κακὸ. Τυχαίνει σὲ μιὰ οἰκογένεια κάποιο ἀπ' τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας νὰ παραστρατήσῃ. Καὶ τότε ἡ λύσι πολλὰς φορὲς δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος παρὰ μὲ τὴν προσευχή. Μοῦ ἔλεγε ἓνα παράδειγμα, δὲν θυμᾶμαι πῶς μοῦ τὸ εἶχαν διηγηθῆ. Ὅτι εἶχε τὸ γυιὸ μιὰ οἰκογένεια κι ἄρχισε νὰ βγαίνει τὴ νύχτα, νὰ ῥχεται στὶς δώδεκα, μετὰ στὴ μία, μετὰ στὶς δύο, στὶς τρεῖς κι ἡ κατάστασι δὲν συμμαζευότανε. Κι ἐκεῖ στὸ σπίτι ἀποφάσισαν διάφορα μέλη τῆς οἰκογενείας καὶ διάβαζαν ψαλμοὺς, μέχρι πὸ νὰ διαβάσουν ὅλο τὸ Ψαλτήρι. Ὅλο τὸ Ψαλτήρι θέλει τέσσερεις, πέντε ὥρες καὶ περισσότερες. Κι ἔτσι σώθηκε ἡ κατάστασι. Τὸ παιδὶ σταμάτησε νὰ ἀγαπᾷ τὴ νύχτα.

Ἀνάμεσα θὰ λέγαμε στὰ ἀξιοθέατα πὸ ἔχει ὁ περίπατος στὸν ὑπέροχο κόσμο τῆς προσευχῆς εἶναι κι ἓνα πὸ θὰ σᾶς κάνῃ καὶ λίγο ἐντύπωσι κι ἴσως σὲ μερικοὺς φαίνεται λίγο ἄγνωστο. Ὅτι πολλὰς φορὲς οἱ Χριστιανοί, ὅταν λένε τὴν προσευχή, φέρνει μιὰ γλυκύτητα στὴ γλῶσσα. Ἦταν ἓνα παιδάκι σὲ μιὰ πόλι τῆς Πελοποννήσου κι ὁ πατέρας του μὲ τὴ μητέρα ἦταν στὰ μαχαίρια. Κι ἦταν πάρα πολὺ πικραμένο. Καὶ τοῦ εἶπε ὁ πνευματικὸς του νὰ λέῃ κάθε μέρα τοὺς Χαιρετισμοὺς τῆς Παναγίας. Αὐτὸ ἦταν πάρα πολὺ ντροπαλὸ καὶ δὲν ἤθελε νὰ λέῃ προσευχὴ νὰ τὸ πάρουν εἶδησι οἱ ἄλλοι καὶ ξάπλωνε κι ἔκανε ὅτι κοιμόταν κι ἀφοῦ προχωροῦσαν στὸν ὕπνο οἱ ἄλλοι, ξυπνοῦσε αὐτὸ τὴ νύχτα κι ἔλεγε τοὺς Χαιρετισμοὺς καὶ

τοὺς ἔλεγε καὶ ἄκουγε μόνο αὐτός, ἀπαλά. Κι ἔλεγε ὅτι αἰσθανότανε σὰν νὰ ἔτρωγε μέλι στὴ γλῶσσα του.

Ἐπίσης εἶναι ἓνα βιβλίο πὸ λέγεται “Νηπτική Θεωρία”, τὸ ὁποῖον ἐξεδόθη πρὶν ἀπὸ δεκαπέντε, εἴκοσι χρόνια, τῷ χει γράμει ἓνας ἡσυχαστὴς τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ βρέθηκε τὸ χειρόγραφο μετὰ ἀπὸ τριακόσια πενήντα χρόνια περίπου καὶ ἐξεδόθη ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μονὴ Ξενοφῶντος. Κι ἐκεῖ ἀναφέρει ὅτι, ὅταν ἔλεγε τὴν προσευχὴ αὐτός, τὸ “Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με”, σὰν νὰ ἔτρεχε ζάχαρη ἀπὸ τὸ στόμα του. Κι ἔχει κάτι ὠραῖες φράσεις πὸ δείχνουν τὴ γλυκύτητα τῆς προσευχῆς. Ἄλλ’ αὐτὸ τὸ βλέπουμε κι ὅτι ὁ προφήτης Δαβὶδ, ὅταν διάβαζε τὰ λόγια τῆς Ἁγίας Γραφῆς, δηλαδὴ τὰ λόγια τοῦ Μωϋσέως – γιατί τότε ἡ Ἁγία Γραφή ἦταν ὅ,τι εἶχε γραφῆ πρὶν ἀπὸ τὸν δέκατο αἰῶνα – λέει ὅτι στὸ λάρυγγά του, λέει, τὰ λόγια ἦταν γλυκὰ σὰν τὸ μέλι, “ὡς γλυκέα τὰ λόγια σου τῷ λάρυγγί μου, ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου”. Καὶ εἶχανε, δημιουργοῦσανε μιὰ γλυκύτητα πιὸ ἀνώτερη κι ἀπ’ τὸ μέλι. “ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου”.

Δηλαδὴ ἀπὸ αὐτὰ τὰ λίγα πὸ σᾶς εἶπα καταλαβαίνετε ὅτι ὁ κόσμος τῆς προσευχῆς εἶναι ἓνας πάρα πολὺ ὠραῖος κόσμος καὶ καλὸ εἶναι νὰ ἐπιδοθῆ κανεῖς, νὰ καλλιεργήση, νὰ καλλιεργήση αὐτὸ πὸ λέγεται προσευχὴ. Γιατὶ ὅλο αὐτὸ εἶναι καλλιέργεια. Εἶναι ἔτσι φτιαγμένα τὰ πράγματα σ’ αὐτὸ τὸν κόσμο, πὸ κάθε ἓνα θέμα πὸ παρουσιάζεται μπροστὰ μας θέλει καλλιέργεια. Ὅσο τὸ καλλιεργεῖς, τόσο προχωρεῖς στὸ βάθος. Μοῦ ἔλεγε μιὰ Χριστιανὴ ὅτι εἶχε μάθει δεκαπέντε ἀπολυτικά ἁγίων. Μετὰ τὰ ‘χε κάνει εἴκοσι, μετὰ εἰκοσιπέντε, μετὰ τριάντα. Φαντάσου τώρα νὰ ‘ναι σ’ ἓνα μέρος ἡσυχὸ καὶ νὰ εἶναι ὁμορφῆ, κατανυκτικὴ ἀτμόσφαιρα καὶ ν’ ἀρχίσῃ νὰ λὲη ὅλα αὐτὰ τὰ τροπάρια τῶν ἁγίων, σὰν νὰ κάνῃ περιοδεῖα καὶ νὰ βλέπῃ μὲ τὴ βοήθεια τῶν ἁγίων τὶς Ἐκκλησίες, τὰ σκηνώματά τους κλπ. καὶ ζῆ μία κατάστασι πνευματικὴ πὸ εἶναι γεμάτη ἀπὸ ὁμορφιά.

Λέει ο Άγιος Νικόδημος ο Άγιορείτης, υπάρχουν οι πνευματικές ήδονές, οι οποίες είναι ασύγκριτα ανώτερες από τις σαρκικές ήδονές. Έχουμε ανθρώπους, οι οποίοι ζούσαν μια ζωή μες στις σαρκικές ήδονές και στο τέλος ἀηδίασαν, είδανε ότι τίποτε δὲν βγαίνει και εἶπαν μετὰ νὰ καλλιεργήσουν τὴν προσευχή και κάταν τὴν σύγκρισι. Και δὲν συγκρίνεται τὸ ἓνα με τὸ ἄλλο. Και ὅ,τι ἔχει σχέσι με τὴν ἡδονή τὴν ὑλικήν εἶναι και σύντομες, ἐνῶ αὐτὲς οἱ ἄλλες ἔχουνε βάθος και ἔχουνε διάρκεια. Και πολλὲς φορὲς μπορεῖ κανεὶς νὰ βρῆται σὲ συνθήκες πάρα πολὺ ἄσχημες και μέσα του νὰ ὑπάρχη ἡ χαρὰ και ἡ εἰρήνη και ἡ γαλήνη. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος με τὸν ἀπόστολο Σίλα, ὅταν ἦταν φυλακισμένοι πάνω ἐκεῖ στὴν Καβάλλα, στοὺς Φιλίππους, τοὺς εἶχαν δεμένα μ' ἓνα βασανιστικὸ ὄργανο τὰ πόδια, ἐνῶ στὰ ἄλλα κελλιὰ βογκούσανε οἱ ἄλλοι κατάδικοι, αὐτοὶ τραγουδούσανε, ὑμνοῦσαν τὸν Θεό. Δηλαδή μέσα τους ὑπῆρχε πραγματικὴ χαρὰ και πραγματικὴ ἡδονή, πνευματικὴ.

Λοιπὸν αὐτὴ τὴ συναντοῦμε, ὅταν κάνουμε περίπατο στὸν ὑπέροχο κόσμος τῆς προσευχῆς. Αὐτά, ὅταν κανεὶς δὲν τὰ ζήσει, δὲν μπορεῖ νὰ τὰ καταλάβῃ, τοῦ φαίνονται περίεργα. Ἔλεγε ἓνας: «Πῶς κάθεται αὐτὸς ὁ ἀσκητὴς σ' αὐτὴ τὴ σπηλιὰ τόσα χρόνια; Πῶς καθόταν ὁ ἄλλος ἐκεῖ στὸ σπήλαιο;» Καθὼς προχωροῦσε ἡ προσευχή, ἄνοιγε ἓνας κόσμος μπροστά του και πολλὲς φορὲς, καθὼς ἄνοιγε ὁ κόσμος, ἐμφανίζόταν και τὸ θεῖο φῶς. Κάποτε θυμᾶμαι ἔτυχε νὰ πᾶμε μ' ἓναν ἄλλο πού εἶχαν συναντήσει τὸν πατέρα Παῖσιο και μᾶς ἔλεγε ὅτι ἓνα βράδυ πού προσευχότανε, ἐκεῖ πού προσευχόταν, ξαφνικὰ νὰ ῥθῃ κάτι πνευματικὸ πάνω του, νὰ λάμψη κάτι μέσα στὴν καρδιά του, νὰ λάμψη και σ' ὅλο τὸ κελλί του, νὰ εἶναι ἀνάλαφρο τὸ σῶμα του και νὰ τρέχουνε ιδέες στὸ μυαλό του και νὰ λύνουνε διάφορα θέματα βαθιὰ και θεολογικά. Και βρισκότανε σὲ μιὰ κατάστασι παραδεισένια. Ξημέρωσε, προχώρησε τὸ μεσημέρι και ἦταν Ἰούλιος και κοίταξε ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο και ὁ ἥλιος τοῦ Ἰουλίου ὁ

μεσημβρινός φαινόταν σαν φεγγάρι, διότι τὸ φῶς ποὺ ἦταν ἐκεῖ ἦταν πιὸ ἔντονο.

Αὐτὰ ὅλα τὰ βιώματα τὰ ζῆ κανεῖς, ὅταν ἀσχοληθῆ καὶ δώση. Λέει, «δῶσε αἷμα, γιὰ νὰ λάβης Πνεῦμα». Λέει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς ὅτι, ὅταν κανεῖς καθήση, ἀφιερωθῆ στὴν προσευχὴ καὶ μαζέψη ὅλες τὶς σκέψεις του καὶ τὶς βάλῃ μέσα στὸ νοῦ του καὶ τὶς κολλήσῃ, ὅλη τὴ νοητικὴ ἐνέργεια καὶ ἀσχολῆται μ' αὐτό, ξαφνικά, λέει, ἀνοίγει ἕνας δρόμος μυστικὸς πρὸς τὸν οὐρανό. Δηλαδή ἕνας δρόμος ποὺ ἀνοίγει παράδεισος μπροστά του. Καὶ ἐκεῖ ἐμφανίζεται καὶ τὸ θεῖο φῶς ποὺ εἶναι αὐτὸ ποὺ εἶδανε οἱ ἀπόστολοι στὸ Θαβῶρ καὶ δὲν θέλανε νὰ φύγουνε κι ἔλεγαν νὰ φτιάξουν τρεῖς σκηνές νὰ μένουν ὁ Χριστός, ὁ Μωϋσῆς κι ὁ προφήτης Ἡλίας καὶ νὰ κάθωνται οἱ ἀπόστολοι νὰ βλέπουν, διότι ἦταν μὲ τὸ φῶς λουσιμένοι καὶ ὁ προφήτης Μωϋσῆς καὶ ὁ προφήτης Ἡλίας. Βλέπουμε λοιπὸν τί ὑπέροχος ποὺ εἶναι αὐτὸς ὁ κόσμος.

Ἐνθυμοῦμαι γιὰ κάτι Ρώσους, κάτι ἀσκητὲς ποὺ ἦτανε, ἐκεῖ πάνω στὰ βόρεια μέρη ἔχει χιόνια, καὶ ὅταν ἔκαναν προσευχὴ, θερμαινότανε, ἦτανε θερμοκρασία θεϊκὴ μέσα τους. Τί θὰ πῆ τώρα θερμοκρασία θεϊκῆ; Νὰ πῶ ἕνα παράδειγμα ἀπὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη. Οἱ δύο, ὁ Λουκᾶς κι ὁ Κλεόπας, ποὺ πηγαίνανε τὴν ἡμέρα ποὺ ἀναστήθηκε ὁ Χριστὸς στὴν Ἐμμαοῦς καὶ τοὺς συνήντησε ὁ Χριστὸς σαν τρίτος, σαν ἄγνωστος, ὄση ὥρα μιλοῦσε ὁ Χριστὸς, εἶχε ἀνάψει μιὰ φωτιά μὲς στὴν καρδιά τους, μιὰ θεϊκὴ φωτιά. Καὶ εἶπαν, ὅταν ἔφυγε ὁ Χριστὸς: «οὐχὶ καιομένη ἦν ἡ καρδιά ἡμῶν;» Δὲν ἦτανε σαν νὰ ἔκαιγε ἡ καρδιά μας; Λοιπὸν αὐτὴ τὴ θερμότητα τὴ συναντοῦμε καὶ σ' ἄλλα πατερικὰ κείμενα καὶ λέγεται «ἐγκάρδιον πῦρ». Λοιπὸν ἐπανερχόμεθα. Μερικοὶ ἀσκηταὶ Ρῶσσοι ποὺ κάνανε προσευχὴ μὲς στὰ χιόνια, ἐρχότανε αὐτὸ τὸ θεῖον φῶς, ποὺ ἦταν μιὰ ἐνέργεια θεϊκὴ, τὸ θεῖον πῦρ ποὺ ἦταν μιὰ ἐνέργεια θεϊκὴ καὶ ζεσταίνονταν καὶ δὲν κρυώνανε καθόλου καὶ ὄχι μόνο αὐτό, ἀλλὰ σὲ μιὰ ἀκτῖνα ἔλειωναν

καὶ τὰ χιόνια. Φανταστεῖτε τώρα τί μεγαλεῖα ποὺ κρύβει ὁ κόσμος τῆς προσευχῆς.

Καὶ πολλές φορές τὰ μικρὰ παιδάκια ποὺ προσεύχονται ἐπιτρέπει ὁ Θεὸς καὶ ζοῦν μερικὰ βιώματα πολὺ ὑπέροχα. Μπορεῖ νὰ ἔρθῃ καμμιὰ φορὰ καὶ νὰ σοῦ πῆ «προσευχήθηκα καὶ σήμερα ἡ Παναγίτσα μὲ κοίταγε πάρα πολὺ γλυκά». Ὑπάρχει γλυκύτητα, ὑπάρχει πνευματικὴ ἡδονή, ὑπάρχει φώτισι τοῦ νοῦ, ὑπάρχει δύναμι, ὑπάρχει παρηγορία σὲ δύσκολες καταστάσεις, ὑπάρχει προστασία, ὅταν εἶναι ἕνας τρομερὸς κίνδυνος ποὺ μᾶς ἀπειλεῖ, ὅλα αὐτὰ εἶναι μὲς στὸν ὑπέροχο κόσμο τῆς προσευχῆς.

Στὸ Ἅγιο Ὄρος ἦταν ἕνας μοναχὸς κι εἶχε μιὰ εἰκόνα τῆς Παναγίας πάρα πολὺ ὁμορφῆ, ποὺ τὴν εἶχε κάνει κάποιος ἅγιος ἀγιογράφος, καὶ τοῦ ἄρεσε συνέχεια νὰ λέη τοὺς Χαιρετισμοὺς. Ἄρχιζε ἀπὸ τὸ Α ὡς τὸ Ω κι ἔλεγε συνέχεια “Χαῖρε” καὶ “Χαῖρε”. Καὶ μιὰ μέρα ἄνοιξε τὸ στόμα της καὶ ἡ Παναγία ἀπ’ τὴν εἰκόνα, σὰν νὰ ζωντάνεψε καὶ τοῦ εἶπε “Χαῖρε ἀββᾶ”. Ἀββᾶ εἶναι ὅπως λέμε πάτερ. Στὴν ἀραβικὴ, στὴν ἐβραϊκὴ τὸ πάτερ τὸ λένε ἀββᾶ, ἀμπᾶ, ἀμποῦ. “Χαῖρε ἀββᾶ. Τρέξε νὰ εἰδοποιήσης ὅλους τοὺς πατέρες τοῦ μοναστηριοῦ ν’ ἀνεβοῦν στὸν πύργο, ἔρχονται πειρατὲς νὰ σᾶς σφάζουνε”. Καὶ γλύτωσαν ὅλοι ἀπ’ τοὺς Χαιρετισμοὺς τοῦ ἀββᾶ. Καὶ αὐτὴ ἡ εἰκόνα λέγεται Παναγία ἡ Χαίροβα. Τὴν ἔχουν ἀπὸ τίς θαυματουργὲς εἰκόνες τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Καὶ αὐτὸ τὸ θέμα, δηλαδὴ προστασία ἀπὸ τρομεροὺς κινδύνους, τὸ βρισκόμε μεσα στὴν προσευχή.

Θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ ἔλεγε πάρα πολλὰ καὶ νὰ μὴν τελείωνε. Μ’ αὐτὰ τὰ λίγα ποὺ εἶπαμε πρέπει νὰ εὐχαριστήσουμε τὸν Θεὸ ποὺ ἔδωσε σ’ ἐμᾶς τοὺς ἀνθρώπους τὴ δυνατότητα νὰ προσευχώμαστε καὶ μὲ τὴν προσευχὴ νὰ μπαίνουμε, θὰ λέγαμε, σ’ ἕναν παράδεισο καὶ νὰ κάνουμε περίπατο μέσα στὰ ἄνθη καὶ στὰ δέντρα καὶ στὶς πηγὲς καὶ στὰ νερὰ τοῦ παραδείσου. Καὶ νὰ εὐχαριστήσουμε λοιπὸν τὸν Θεό, ποὺ σὰν μέλη τῆς Ἐκκλησίας βρισκόμαστε σ’ αὐτὸ τὸν αἰῶνα ποὺ μπορούμε

νὰ ἐκμεταλλευθοῦμε καὶ ὅλες τὶς προσευχὰς ποῦ ᾗ χουνε γράψει οἱ προηγούμενοι στοὺς προηγούμενους αἰῶνες. Διότι, ἄς ποῦμε, ἅμα κάποιος ἔζησε πρὶν ἀπὸ τότε ποῦ ἔζησε ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, δὲν θὰ εἶχε τὴ δυνατότητα. Ἐμεῖς, πρὶν ἀπὸ μερικὲς δεκαετίες ζοῦσε ἀκόμα ὁ πατὴρ Γεράσιμος ὁ Μικραγιαννανίτης. Ἄς ποῦμε, ἔχει γράψει κάτι ωραίους Χαιρετισμοὺς τοῦ ἁγίου Νικολάου, τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, χαιρετισμοὶ τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου κλπ. Ἔχουμε δηλαδὴ τὸ προνόμιο ὅτι ὅλον αὐτὸν τὸν πλοῦτο, ὁ ὁποῖος εἶναι ἕνας πλοῦτος ἀνεκτίμητος, εἶναι στὴ διάθεσί μας καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ ἔχη, ὅπως ἔχουνε τὰ ὄπλα αὐτοὶ ποῦ πολεμοῦν, νὰ χουνε βιβλία μὲ προσευχὰς. Ὅπως ἔλεγε ὁ πατὴρ Παΐσιος, γιὰ νὰ πολεμοῦν τὰ ταγκαλάκια.

Λοιπὸν, καὶ νὰ ἀνεβαίνουμε καὶ νὰ ζοῦμε στιγμὲς παραδεισένιες ἀπὸ τὴ ζωὴ αὐτὴ. Γι' αὐτό, ὅταν ἦλθε ὁ Χριστός, δὲν εἶπε ὅτι θὰ ἔλθῃ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ἀλλὰ εἶπε ὅτι ἔρχεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Καὶ μὲς στὴν Ἐκκλησία βρίσκεις τὴν βασιλεία τῶν οὐρανῶν καὶ μὲ τὸ νὰ καλλιεργῆς τὴν προσευχὴ. Ἄς εὐχηθοῦμε λοιπὸν νὰ μᾶς δώσῃ ὁ Θεὸς καλὴ σκέψι καὶ ν' ἀφιερώνουμε λίγο χρόνο στὴν προσευχὴ καὶ ν' ἀπολαμβάνουμε τοὺς ὑπέροχους αὐτοὺς καρπούς. Εὐχαριστῶ πολὺ.

ΚΥΡΙΕ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΕ, ΕΛΕΗΣΟΝ ΜΕ

Στὸ σημερινὸ εὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα ἀκούσαμε πολλὰ καὶ διάφορα ὀνόματα ποὺ ἀποτελοῦν τὸ γενεαλογικὸ δένδρο τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν ἀνθρώπινή του φύσι. Κατὰ τὴν θεϊκὴ φύσι εἶναι ἀγενεαλόγητος, κατὰ τὴν ἀνθρώπινη φύσι ὑπάρχει ἓνας κατάλογος ποὺ τὸν ἀκούσαμε. Καὶ πρὸς τὸ τέλος τῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς ἀκούσαμε καὶ τὸ ἐξῆς. Ὅτι πῆρε ἐντολὴ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τὸν ἄγγελο νὰ πάρῃ τὴ μνηστή του τὴ Μαριὰμ καὶ νὰ τὴν προσέξῃ, νὰ μὴ τὴν διώξῃ, νὰ μὴν ἔχῃ ιδέες ἄσχημες γι' αὐτὴν καὶ ὅτι θὰ γεννήσῃ υἱὸν καὶ θὰ τὸν ὀνομάσῃ Ἰησοῦν, διότι αὐτὸς θὰ σώσῃ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. Λοιπὸν ἐδῶ προφητεύει ὁ ἄγγελος καὶ λέει στὸν Ἰωσήφ ὅτι θὰ γεννήσῃ ἐκ Πνεύματος Ἁγίου, μία προφητεία, θὰ γεννήσῃ υἱό, ἀγόρι δηλαδὴ ὄχι κορίτσι, τρίτον ὅτι θὰ ὀνομασθῇ Ἰησοῦς καὶ ἐξηγεῖ διότι θὰ σώσῃ τὸν λαὸ του.

Ἡ λέξι Ἰησοῦς, ἅμα τὸ πᾶμε ἐλληνικά, θὰ ἐξηγηθῇ «ὁ Κύριος σώζει». Ἡ μὲ μιὰ πιὸ ἀπλοϊκὴ λέξι «Σωτήρας». Δηλαδή, ὅταν ποῦμε τὴ λέξι Σωτήρας καὶ ποῦμε τὴ λέξι Ἰησοῦς, Ἰησοῦς στὰ ἐβραϊκά, Σωτήρας στὰ ἐλληνικά, εἶναι ἰσοδύναμη λέξι. Διότι θὰ σώσῃ αὐτὸ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν.

Ἡ λέξι Ἰησοῦς μέσα στὴν ἱστορία τῆς προσευχῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἔχει πάρα πολὺ κεντρικὴ σημασία. Οἱ Ὁρθόδοξοι λαοὶ ἔχουνε μιὰ μικρὴ προσευχὴ ποὺ λέγεται «ἐπίκλησι τοῦ Ἰησοῦ». Μάλιστα πάνω στὶς βόρειες χῶρες, στὴ Ρωσσία, τὴν καλλιεργοῦν πολὺ αὐτὴ τὴν προσευχὴ. Κι αὐτὴ ἡ προσευχὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο μέρη, «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ» εἶναι τὸ πρῶτο μέρος καὶ τὸ δεῦτερο εἶναι «ἐλέησόν με».

Ὅταν λέμε τὴ λέξι Ἰησοῦ, ὅπως λέει ἐδῶ καὶ τὸ Εὐαγγέλιο, εἶναι αὐτὸς ποὺ σώζει. Σώζει, λέει, ἀπὸ ἁμαρτίες. Οἱ διάφοροι μεγάλοι καὶ τρανοὶ τῆς γῆς σώζουν ἀπὸ διάφορα ἄλλα θέματα, ἀλλὰ ἀπὸ ἁμαρτίες κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ σώσῃ. Δηλαδή, ἂν ἓνας φέρθηκε ἄσχημα στὴ

μητέρα του ἢ στὸν πατέρα του ἢ ἀδίκησε ἢ κακοποίησε ἕναν ἄνθρωπο κι ἔκανε ἕνα τέλος πάντων μεγάλο κακὸ καὶ θέλει νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπ' αὐτό, δὲν μπορεῖ κανεὶς ἄλλος νὰ τὸν σώσει, μόνο ὁ Χριστὸς μπορεῖ νὰ τὸν σώσει. Διότι ὁ Χριστὸς φορτώθηκε τὶς ἁμαρτίες καὶ ἔχυσε τὸ Αἷμα του στὸν Σταυρὸ γιὰ τὶς ἁμαρτίες ὅλων. Ὅταν ποῦμε λοιπὸν «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με», στὴ λέξι Ἰησοῦς εἶναι ἡ ἔννοια τῆς σωτηρίας, ὅτι μᾶς σώζει ἀπὸ ἁμαρτίες κι ἀπ' ὅλες τὶς ψυχικὲς ἀναταραχές.

Ὅταν λέμε τὸ «Κύριος», τὸ Κύριος σημαίνει ὅτι εἶσαι Θεός. Κύριος τοῦ παντός, Κύριος τῆς ζωῆς, Κύριος τοῦ θανάτου, Κύριος τοῦ χρόνου, παρελθόντος, παρόντος, μέλλοντος, Κύριος τῶν ἀγγέλων, Κύριος τῶν ἀνθρώπων, Κύριος πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ κυριότητος.

Ὅταν λέμε τὴ λέξι «Χριστέ», Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με, ἡ λέξις Χριστὸς θὰ πῆ ἀλειμμένος, ἀλλὰ ἀλειμμένος μὲ ἅγιο μύρο, μὲ ἅγιο λάδι. Ὁ πρῶτος ποὺ ἦτανε χρισμένος στὴν Ἁγία Γραφή εἶναι ὁ Ἀαρών. Πῆρε ὁ Μωϋσῆς ἅγιο μύρο καὶ τοῦ τὸ ἔρριξε στὸ κεφάλι καὶ κατέβηκε κάτω στὴ διαδρομὴ ποὺ σχηματίζει τὸ πετραχήλι ποὺ φοροῦνε οἱ ἱερεῖς. Κι ἦταν ὁ πρῶτος ποὺ εἶναι χρισμένος, ὁ πρῶτος χριστός. Καὶ στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ἐχρίοντο καὶ οἱ βασιλεῖς καὶ ὁ πρῶτος ποὺ ἐχρίσθη ἦταν ὁ Σαούλ. Δηλαδή εἶχε ἀλειφθῆ μὲ ἅγιο μύρο, δηλαδή μὲ Χάρι Ἁγίου Πνεύματος. Γι' αὐτό, ὅταν ὁ Δαβὶδ κάποτε τὸν ἔπιασε σ' ἕνα σπήλαιο καὶ τοῦ λέγανε οἱ στρατιῶτες «σκοτώσέ τονε», τὸν Σαούλ, λέει «Πῶς νὰ τὸν σκοτώσω; Ἄφοῦ εἶναι κεχρισμένος». Λοιπὸν ἡ λέξι Χριστὸς σημαίνει ὅτι ἔχει χρισθῆ ἡ ἀνθρώπινη φύσι μὲ Ἅγιο Πνεῦμα καὶ τὸ λέει καὶ ἀναγνωρίζει βασιλέα τοῦ βασιλείου ποὺ λέγεται Χριστιανισμός, προφήτης καὶ διδάσκαλος στὴ Χριστιανικὴ διδασκαλία καὶ ἱερεὺς καὶ ἀρχιερεὺς ποὺ προσέφερε τὴ θυσία στὸν Γολγοθᾶ.

«Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ» εἶναι οἱ πρῶτες λέξεις. Καὶ μετὰ εἶναι ἡ λέξι «ἐλέησόν με», ποὺ τὸ «ἐλέησόν με» ἔχει εὐρὴ φάσμα ἐννοιῶν καὶ ταιριάζει σὲ ὅλες τὶς περιπτώσεις.

Για έναν άρρωστο σημαίνει τό «έλεήσόν με» κάνε με καλά, γιάτρεψέ με. Σ' έναν πού φοβάται και τρέμει κι έχει φοβίες και τὰ σχετικά σημαίνει «χάρισέ μου δύναμι, γενναιότητα». Σ' έναν πού είναι σκοτισμένο τὸ μυαλό του και δὲν ξέρει τί νὰ σκεφτῆ και τί νὰ κάνη, σημαίνει «φώτισέ με». Κι έχει ὅλες τις ἔννοιες μέσα και δὲν ὑπάρχει καλύτερη λέξι ἀπὸ τῆ λέξι «έλεήσόν με».

Αὐτὴ τὴν προσευχὴ πρέπει νὰ τῆ λέμε ὅλοι συνέχεια, διότι λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος «ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε», δὲν λέει «προσεύχεσθε μόνο τὸ πρωῖ και τὸ βράδυ», λέει «ἀδιαλείπτως» δηλαδή συνέχεια. Κι έχει παρατηρηθῆ ὅτι εἶναι πάρα πολὺ θαυματουργὸς προσευχὴ και κάνει ἀναρίθμητες θαυματουργίες και χιλιάδες βιβλία ἔχουν γραφτῆ γι' αὐτὴ τὴν προσευχή.

Κάποτε ἦτανε μερικὰ παιδιὰ και τοὺς εἶπα νὰ λένε αὐτὴ τὴν προσευχὴ. Και μάλιστα ἓνα, εἶναι και ἓνα ἀπ' τὰ παιδιὰ τῆς χορωδίας, ἓνα πρωῖ λέει «λύθηκε τὸ λυκόσκυλο ἀπὸ τὸ ἀπέναντι σπίτι και ὤρμησε νὰ με φάη. Κι ἦταν» λέει «ἀποφασισμένο νὰ με φάη», αὐτὴ τῆ λέξι μου εἶπε. Κι ἐκείνη τὴν ὥρα φώναξα μ' ὅλη τῆ δύναμί μου «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλεήσόν με» και τὸ λυκόσκυλο κοκκάλωσε, ἔμεινε ἀκίνητο στὴ θέσι του.

Ἐν τῷ μεταξύ κάποτε εἶχα πάει σ' ἓνα γυμνάσιο νὰ ἐξομολογῶ, παραμονὲς ἑορτῶν, και εἶπα στὰ παιδιὰ νὰ λένε αὐτὴ τὴν προσευχούλα. Πάω τὴν ἄλλη χρονιὰ και μου λέει ἓνα παιδί, μιὰ κοπέλα πού λεγόνταν Κωνσταντῖνα, «ἐγώ», λέει, «βάδιζα στὴ Δροσιὰ σ' ἓναν δρόμο κι ἐκεῖ», στὴν Ἐκάλη, δίπλα στὴ Δροσιὰ, «κι ἐκεῖ πού βάδιζα ὤρμησε ἓνας σκύλος νὰ με φάη. Και εἶπα με τὸ νοῦ μου», νοερῶς, «πέντε ἔξι φορὲς Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλεήσόν με, ἔκανε μεταβολὴ και ἔφυγε».

Ἐν τῷ μεταξύ μιὰ ἄλλη περίπτωσι, ἦτανε ὁ πατέρας, ἢ μητέρα και τρία παιδιὰ, ὅλοι ἦτανε σὲ αἴρεσι. Και τοὺς βαπτίσαμε και τοὺς χρίσαμε και εἶπα στὰ παιδιὰ νὰ λένε τὴν προσευχὴ «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλεήσόν με». Κι ἓνα ἀπ' αὐτὰ τὰ παιδιὰ ὀνόματι Τιμόθεος, ἔμεινε πρὸς τὴν

περιοχή που είναι τ' αεροδρόμιο, πρὸς τὸ Ἑλληνικό. Καὶ εἶχε πάει, ἦτανε ἐκεῖ μόνος του, εἶχε πάει πρὸς τὸ φροντιστήριο ἀγγλικῶν καὶ νύχτωσε γρήγορα καὶ βρέθηκε μέσα σὲ μιὰ συμμορία ἀπὸ εἴκοσι σκυλιά. Δὲν ξέρω ἂν τὸ ξέρετε, τὰ σκυλιὰ κάνουν καὶ συμμορίες μεταξύ τους, ὁμάδες ὁμάδες. Καὶ ὤρμησαν ὅλα νὰ τὸν κατασπαράξουν. Ἄρχισε λοιπὸν νὰ λέη τὴν προσευχούλα «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με» καὶ κάνανε ὅλα μεταβολὴ καὶ φύγανε.

Ἔχουμε περιπτώσεις πὸς διηγοῦνται πάνω οἱ Χριστιανοὶ τοῦ βορρᾶ, πὸς βαδίζαν σ' ἓνα παγωμένο μέρος καὶ ξεπάγιαζαν καὶ ὅταν ἄρχιζαν κι ἔλεγαν τὴν προσευχή «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με», ζεσταίνονταν. Ἐπίσης κάπου ἐδῶ μοῦ διηγήθηκε ἓνας πὸς ξέχασε νὰ φορέση τὸ μπουφάν καὶ κρύωνε πολὺ σ' ἓνα μέρος κι ἄρχισε νὰ λέη τὴν προσευχή «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με», καὶ ἦταν, λέει, σὰν νὰ φορέση τὸ καλύτερο μπουφάν, δὲν κρύωνε καθόλου.

Ἔχουμε ἄλλες περιπτώσεις πὸς μερικοὶ διαβάζουνε τὸ μάθημα καὶ τῶχουν ξεχάσει ἐντελῶς καὶ δὲν μποροῦν νὰ λύσουνε τὴν ἄσκησι καὶ λέγοντας τὴν εὐχή, αὐτὴ τὴν προσευχή, ἀνοίγει τὸ μυαλό τους καὶ τὸ θυμοῦνται τὸ μάθημα καὶ λύνουν τὴν ἄσκησι.

Ἦσκει ἓνας ἅγιος στὴν Ἐκκλησία μας πὸς λέγεται ὁ ἅγιος Ἡσύχιος τῆς Βάτου, βάτου εἶναι τὸ μοναστήρι τοῦ Σινᾶ, πὸς λεγότανε παλαιὰ τῆς Βάτου, τώρα λέγεται Santa Katarina, τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης, ὁ ὁποῖος εἶχε γράψει, ὅταν συνέχεια λέμε αὐτὴ τὴν προσευχή μέσα στὸ μυαλό, τὸ μυαλό γίνεται οὐρανὸς καὶ ἡ προσευχή γίνεται ἥλιος καὶ βγάζει, λέει, τὸ μυαλό ἡλιοειδεῖς ἔννοιες. Δηλαδή φωτεινὲς ιδέες, φωτεινὲς σκέψεις. Καὶ διάφορα προβλήματα πὸς μπορεῖ νὰ ἔχη ἓνας Χριστιανὸς τὴν ὥρα ἐκείνη πὸς καλλιεργεῖ τὴν προσευχή, τὸν φωτίζει καὶ τοῦ τὰ λύνει ἡ προσευχή. Ἦσκει, ὅταν ἂς ποῦμε πρόκειται νὰ πάη κάπου καὶ κινδυνεύει, αὐτὴ ἡ προσευχή τὸν προστατεύει ἀπὸ τὸν κίνδυνο. Πολλοὶ πὸς ὀδηγοῦν αὐτοκίνητο καὶ πολλὲς φορὲς εἶναι δύσκολα τὰ πράγματα, μὲ αὐτὴ τὴν προσευχή

βρίσκουν ανέλπιστη σωτηρία. Διότι αυτή ή προσευχή μᾶς ἐνώνει με τὸν Χριστὸ καὶ ὁ Χριστὸς εἶναι παντοδύναμος.

Γιὰ νὰ πιάση ὁμως αὐτὴ ή προσευχή, πρέπει νὰ τὴν πιστεύουμε. Ὅταν λέη “Κύριε”, νὰ παραδέχεσαι ὅτι Κύριος εἶναι μόνο ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ὅτι οἱ ἄλλοι δῆθεν μεγάλοι καὶ τρανοὶ καὶ σπουδαῖοι καὶ ἄρχοντες κλπ., λέει, “μὴ πεποιθατε ἐπ’ ἄρχοντας ἐπὶ υἱοὺς ἀνθρώπων, οἷς οὐκ ἔστιν σωτηρία”. Τ’ ἄλλα πὸν λέει τὰ ζώδια καὶ τ’ ἄστρα κτλ. αὐτὰ δὲν εἶναι τίποτα, αὐτὰ εἶναι παραμύθια. Ἐγινε μιὰ μάχη παλαιὰ καὶ εἶχαν σκοτωθῆ εἴκοσι χιλιάδες ἄνθρωποι. Κι ὁ κάθε ἕνας εἶχε ξεχωριστὸ ζώδιο. Καὶ τοῦ ἐνὸς τὸ ζώδιο ἔλεγε ὅτι θὰ τοῦ πάη πολὺ καλὰ ή μέρα, τοῦ ἄλλου ὅτι θὰ τοῦ πάη ἄσχημα. Σ’ ὅλους, ὁμως, τὴν ἴδια τύχη εἶχαν ὅλοι.

Λοιπόν, αὐτὴ τὴν προσευχή “Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με” πρέπει νὰ τὴ λένε ὅλοι οἱ Χριστιανοί, διότι, ὅταν κυκλοφορῆ μέσα στὸ μυαλό, δημιουργεῖ ἀτμόσφαιρα. Καὶ φωτίζεται πολὺ τὸ μυαλό καὶ ἐν τῷ μεταξύ παίρνει δύναμι καὶ χαρά. Καὶ ἀποκρούονται ὅλες οἱ κακὲς σκέψεις. Πολλὲς φορὲς ἔρχονται μερικοὶ καὶ λένε “Μὲ βασανίζουνε κακὲς σκέψεις, ἄσχημες σκέψεις, αἰσχρὲς σκέψεις, τί νὰ κάνω;” Αὐτὴ ή προσευχή, ὅταν κυκλοφορεῖ στὸ μυαλό, τὶς διώχνει τὶς σκέψεις. Γι’ αὐτὸ λέει ὁ ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος “Ἰησοῦ ὀνόματι μᾶστιζε πολεμίους”, δηλαδὴ με τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ νὰ μαστιγώνης τοὺς ἐχθρούς, τοὺς δαίμονες, τὶς κακὲς σκέψεις, τοὺς πειρασμούς. “Ἰησοῦ ὀνόματι μᾶστιζε πολεμίους”.

Καὶ θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε καὶ πάρα πολλὰ ἄλλα γι’ αὐτὴ τὴν προσευχή, δὲν θὰ σᾶς κουράσω περισσότερο. Ὁ κάθε ἕνας ἄς τὴν, ὅπως μερικὲς φορὲς παλαιὰ πὸν ἦταν τὰ ρολόγια πὸν κάναν συνέχεια τικ τάκ, ἔτσι μέσα στὸ μυαλό μας νὰ ἠχῆ αὐτὴ ή προσευχή καὶ θὰ καταλάβουμε τότε πόσο μεγάλη εἶναι ή δύναμις τῆς πίστεώς μας καὶ ή δύναμις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

